

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Міжнародна стратегія
економічного розвитку регіону**

**Международная стратегия
экономического развития региона**

**International Strategy
of Region Economic Development**

Матеріали

VI Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Суми, Україна, 17 березня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

РОЗДІЛ 2
Інвестиційно-інноваційні процеси в країнах та регіонах

РАЗДЕЛ 2
**Инвестиционно-инновационные процессы в
странах и регионах**

SECTION 2
Investment and innovation processes in states and regions

**ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА:
ВИЗНАЧЕННЯ, ФАКТОРИ, ОЦІНКА**

Божкова В.В., д.е.н, проф., **Косовненко Ю.С.**, студент
Сумський державний університет (Україна)

Важливу роль у підвищенні конкурентоспроможності вітчизняних підприємств відіграє їх інноваційна активність і реалізація відповідної стратегії інноваційного розвитку. Визначальними в цій діяльності є інноваційний потенціал підприємства і його ефективне використання, що базується на науково обґрунтованій оцінці.

Узагальнено під потенціалом прийнято розуміти здатність господарюючого суб'єкта найбільш ефективно реалізовувати те або інше функціональне завдання при максимальному використанні наявних економічних ресурсів [1]. Відповідно до цього, під інноваційним потенціалом розуміємо інноваційні можливості підприємства по ефективному використанню наявних та залученню нових ресурсів (у т. ч. інтелектуальних, матеріальних, фінансових, кадрових, інфраструктурних, технологічних тощо) у господарську інноваційно-орієнтовану діяльність.

Поняття «інноваційний потенціал» стало «концептуальним відображенням феномену інноваційної діяльності» [2].

Інноваційний потенціал підприємства залежить від значного спектру факторів, що визначають його формування, розвиток і рівень використання. Крім поділу на зовнішні і внутрішні, ці фактори можна поділити на наступні групи:

- *адміністративні*: стан відповідної законодавчої і нормативної бази в країні; стан інноваційного клімату в регіоні діяльності підприємства; рівень розвиненості інноваційної інфраструктури на території діяльності підприємства та інші;
- *організаційні*: розвиненість і гнучкість оргструктури управління інноваційною діяльністю підприємства; відповідність обраної системи мотивації на підприємстві меті й завданням його інноваційної діяльності; відповідність ресурсів (кадрових, інформаційних і т.д.) вимогам інновації та інші;
- *економічні*: достатність фінансового забезпечення для всіх етапів впровадження інновацій; ефективність інноваційних проєктів у бізнес-портфелі підприємства; достатність бюджету на інновації та інші;
- *технологічні*: галузеві особливості інноваційної діяльності підприємства; технологічні можливості підприємства та інші;
- *маркетингові*: відповідність інновацій потребам і вимогам ринку; перспективність обраного напрямку інноваційної діяльності та інші.

Оцінка інноваційного потенціалу підприємства напряму залежить від виявлення й вивчення ступенів впливу цих факторів, адже вони визначають реальні можливості підприємства. Існують різні підходи до оцінки інноваційного потенціалу підприємства:

- як загальної готовності підприємства до сприйняття інновацій – за допомогою матриці інноваційного потенціалу, де ресурси підприємства визначають як засоби, необхідні для досягнення цілей опанування нововведень та їх реалізації. Із взаємодії всіх складових матриці отримують нові характеристики, які не є властивими для кожного окремого елементу матриці, і свідчать про додаткові можливості підприємства, що створює поле інноваційної діяльності, формуючи інноваційний потенціал зони ймовірного опору інноваційним змінам [3];
- як оцінки фінансової стійкості, що характеризує здатність економічного суб'єкта забезпечувати виробничий процес (власними оборотними засобами; власними оборотними коштами і довгостроковими кредитами; власними оборотними засобами, довгостроковими і короткостроковими кредитами) [4];
- як інтегральної оцінки за всім комплексом показників кожної зі складових власне інноваційного потенціалу (інтелектуальної, інформаційної, інтерфейсної, науково-дослідної) [5].
- та інші.

Отже, оцінка інноваційного потенціалу підприємства має базуватись, крім виявлення ступеня використання ресурсних інноваційних можливостей підприємства, на факторному аналізі та аналізі спроможності й інноваційної активності підприємства.

1. Фірсова С.М. Основні елементи інноваційного потенціалу / С.М. Фірсова, С.В. Чеботар // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – № 3 (25). – С. 202-207.
2. Кокурин Д.И. Инновационная деятельность / Кокурин Д.И. – М.: Экзамен, 2001. – 575с.
3. Інноваційний потенціал та його оцінка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/4/495.html>
4. Трифилова А.А. Анализ инновационного потенциала предприятия/ Трифилова А.А. // Инновации. – 2008. – № 6 (63). – С. 67–72.
5. Шипулина Ю.С. Управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.02.02 / Ю.С. Шипуліна ; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". – Х., 2006. – 18 с.

ХАРАКТЕР ВПЛИВУ НАЦІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Бондаренко С.А., к.е.н., докторант

Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України

Підвищення рівня забезпеченості інвестиційними ресурсами промислового сектору економіки ставлять серед найважливіших завдань економічного розвитку як провідні розвинуті країни світу, так і країни, що розвиваються. З урахуванням поточних економічних умов і невизначеності перспектив, саме інвестиційне фінансування розвитку промисловості є шляхом подальшого економічного зростання. Натомість в Україні внаслідок світової фінансової кризи, політичної нестабільності та недоліків системи управління рівень інвестиційної активності не дозволяє накопичувати достатній інвестиційний ресурс для модернізації економіки.

Аналіз показників динаміки капітальних інвестицій у харчову промисловість свідчить, що протягом 2010-2013 рр. до підприємств галузі надходило в середньому 14,2 % від загальних обсягів капітальних інвестицій у промисловість, причому частка харчової промисловості скоротилася з 15,3% у 2010 р. до 14,5 % у 2013 р. Обсяги капітальних інвестицій у харчову галузь протягом 2010-2013 рр. постійно зростали, у 2013 р. збільшившись в 1,8 разу порівняно з 2010 р. (табл. 1).